

ప రి వ ర్త న

శ్రీమతి వెల్లంకి అన్నపూర్ణాదేవిగారు

అప్పుడే భోజనాలైనవి. గృహపనులన్నీ నివర్తించుకొని లలిత తనగదిలో కూర్చోని అప్పుడే వచ్చిన 'అంద్రమహిళ'ను చూస్తున్నది. ఆమె అత్తగారైన వెంకమ్మ గారు పూర్వచార పరాయణురాలు. ఆమెకు కోడలి పద్ధతులు నచ్చవు. అందువల్ల కోడలు బయటకు వెళ్లినదని భావించి ఆమెలో ఆమె యిలా అనుకొన సాగినది.

వెంకమ్మగారు: అయ్యో దైవమా! ఇదెక్కడి ఖర్చుము. ఎప్పుడు చూచినా చదువుతునో, వ్రాస్తునో ఉంటుంది. అదీ ఇదీగాకపోతే మీటిండులని తిరుగుతుంది. సిగ్గువిడిచి పరాయి మొగ్గలతో మాట్లాడుతుంది. మాయింటి గౌరవమర్యాదలన్నీ మంటకలిపింది.

యింతలోనే పొరుగింటి గౌరమ్మ వస్తూనే 'ఏమో! వదినా ఒక్కదానివే ఉన్నావు. కోడలు లేదా ఏమిటి, మీటిండులకని ఎక్కడైతేనా వెళ్లినదా?' అన్నది.

వెంకమ్మ:(దుఃఖముతో) ఏం చెప్పను వదినా? మానాభి మానాలు అన్నీ విడిచేసింది. అసలువాడు మంచివాడైతే దానిని అనే పనేముంది. 'ఏరా? అబ్బాయి' అంటేనవ్వి ఊరుకుంటాడు. భార్యను అదమాయించడు. 'అని కళ్లవెంట నీరుకారుస్తుంది.'

గౌరమ్మ: (వయ్యారంగా) నీకేమే వదినా. చదువుకున్నది. అన్నీ తెలిసింది.

వెంకమ్మ: (ఏడుస్తూ) ఏడేడు పద్ధానుగు తరాలకి యిలాంటి కొరివివద్దు తల్లీ. నాపేరోధులకు కూడా యిలాంటి కోడలిని ఇవ్వవద్దు అని ఆయీశ్వరుని ప్రార్థించు చున్నాను.

గౌరమ్మ: ఇప్పుడిలా అంటున్నావుగాని వదినా! నేను మొదటనే చెప్పలా, చదు కున్నదానిని చేసుకొంటే ఒక విధానరాదని. ఆ నాగమ్మను చేసుకొంటే నీకింత అండా దండగా ఉండేది! నాగమ్మ వాళ్లత్తను వంగుని చీపురి ముట్టుకొనీయదు.

వెంకమ్మ: (మరింత దుఃఖముతో) నాకు సుఖపడే గీతోలేదు తల్లీ. (కొంచెనే పూరుకుండి) సరే! యీ ఇంట్లో అదాయినా ఉండాలి లేదా నేనైనా ఉండాలి, వాడిని రానీ, ఏదో ఒకటి తేల్చుకొంటా.

వారిద్దరి సంభాషణ లలిత విన్నది. లలిత కాపురాన్ని వచ్చి సంవత్సరమైనా కాలేదు. ఆమె విద్యావంతురాలు. చదువుకునే దినములలో ఆమె తన జీవితాన్ని దేశ సేవకు, తన తోటిసోదరిమణుల సేవలోను అర్పించాలని తలంచేది. వివాహ మయిన వెంటనే తన భావాలకు స్వస్తిచెప్పి, సనాతన పరురాలైన అత్తగారి ఆజ్ఞలకు లోనై ఉండాలని ఎప్పుడూ భావించలేదు. అయినప్పటికి విద్యావతి గనుక ఇంటిపనులన్నీ తానే చక్కపెట్టుకొని, తీరిక సమయములో తన తోటిసోదరిమణులకు పత్రికలోని వార్తలు, స్త్రీల సమస్యలను గురించి చెప్పేది. కాని అత్తగారికి యివన్నీ ఏమీ నచ్చేవి కావు. వీరిద్దరి సంభాషణ విన్ననాటినుండి మరింత దీర్ఘాలోచనలో పడ్డది.

ఆదినము నుండి ప్రతి ఒక్కవని లలితయే చేయసాగినది. ఇట్లాగాని నౌకర్లను ఏమీ చెయసీయటములేదు. ఇంటిపనులన్నీ ముగిసిన తర్వాత తీరిక సమయములో సంభాషణలో పత్రికలలోని వార్తలు, మన దేశపు స్త్రీలు, ఇతర దేశపు స్త్రీలను గురించి నెమ్మది నెమ్మదిగా రోజూ అత్తగారికి చెప్పేది. ఒకదినమున లలిత అత్తగారితో

అశోకా ఆమ్ల ఆయిల్ (ఉపయోగించుటలో)
ఆనంద భరిత మొనర్చును.

అశోకా ఆమ్ల హెయిర్ ఆయిల్

ఇయ్యది ఆమ్లములు, బ్రహ్మి, భృంగ మొదలగు
మూలికలను, కేతకి, వట్టివేరు, చందన మొదలగు

అత్తరువులను చేర్చి తయారు చేయబడినది. గాన -
ఉత్తమమగు గుణమును - పరిమళమును యిందు గలవు.

శిరోజములను పెంచుటయందును, మెదడునకు

చల్లదన మిచ్చుటయందును

సాటిలేని తైలము.

VIJAYA CHEMICAL & TOILET WORKS
21 & 22, SURIYANARAYANA CHETTY STREET,
RAYAPURAM MADRAS.

ఒక పట్టణములోని స్త్రీలంతా ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము కావాలని, హిందూచట్టాన్ని స్త్రీలకు న్యాయము కలిగించేదిగా మార్చవలసినదిగాను అడగటాన్ని ప్రభుత్వము దగ్గరకు ఊరేగింపుతో వెళ్లారని చెప్పినది. యీవిషయం వెంకమ్మగార్కి ఆశ్చర్యంగా తోచినది. 'ఏమీ లలితా? మొగాళ్లు లేకుండా ఆడాళ్లే వెళ్లారు. సరేకాని చట్టము అన్నావు ఏమిటి?' అన్నది.

లలిత: (సంతోషభరితురాలై) మన స్త్రీలకు ఆస్తిమీద హక్కు లేదు. అందు వల్ల ఎవరో ఒకరిమీద ఆధారపడి వుండవలసి వస్తున్నది. ఏదైనా మంచిపని చేద్దామన్న చెయ్యలేకుండా ఉన్నాము. అందుకని మన దేశంలో చాలా సంవత్సరముల నుండి స్త్రీలు, తండ్రి ఆస్తిలో సోదరులతోబాటు సమాన వాటాలు కావాలని; ఒకభార్య ఉండగా ఇంకొక భార్యను ఏపురుముడు చేసుకో కూడదని, కుటుంబము సమిష్టిగా నున్నప్పుడు భర్త చనిపోతే అతను వాటా భార్యకు పంచుకొనే హక్కుండాలని ఆందోళన చేస్తున్నారు.

రెండవదినమున ఉదయముననే పొరుగింటామె గౌరమ్మ వస్తూనే 'వెంకమ్మ వదినా! కోడలున్నదా, ప్రచారానికని వెళ్లినదా? రేపు మాపిటికి మనవూళ్లో మీటింగు టగా. ఏం పోయేకాల మొచ్చినదోగాని, మొగాళ్లుంటారని భయమన్నా లేకుండా నడి వీధులో మీటింగు పెట్టి ఆడాళ్లు మాట్లాడుతారట!

వెంకమ్మ: (నవ్వుతూ) అవును వదినా! మీటింగు జరుగుతుందని మా లలిత నిన్ననే చెప్పినది. తెలియక నేను మొదట లలితను నానాబాధలు పెట్టాను. కాని అది సుగుణసంపన్నురాలు. రోజూ నాకు వార్తలు, స్త్రీల విషయాలు చెబుతుంది. నీవు కూడా విందువుగానిండు. 'ఏమీ లలితా! ఒకసారి ఇలారా! గౌరమ్మ వదినకు నిన్ననాకు చెప్పావే ఆసంగతి చెప్పు' అన్నది. లలిత నవ్వుతూ మీపెద్దల సహాయము మాకు తప్పకుండా కావాలి అని హిందూ న్యాయశాస్త్రంలోనున్న లోపాలను, స్త్రీలు సూచించు తున్న సవరణలను చెప్పినది.

లలిత చెప్పిన విషయాలు గౌరమ్మకు కండ్లకు గంతులు కట్టినట్లుగా కనపడ సాగినవి. హిందూన్యాయశాస్త్రంలోనున్న అవకతవకల వల్ల స్త్రీలు ఎలాబాధ పడుచున్నది ఆమెకండ్ల ఎదుట కనపడసాగినవి. గౌరమ్మకు ఒకే కూతురు. ఆమెకు చిన్నతనంలోనే వివాహమైనది. మనూచిక మహామారి ఆబిడ్డ భర్తను కబళించినది.

వియ్యాల వారు సంపన్న గృహస్తులు కాని, గౌరమ్మ కూతురుకు మనోవర్తి ఇవ్వటాన్ని గూడా నిరాకరిస్తున్నారు. లలిత మాటలు గౌరమ్మ హృదయములో నాటుకొన్నవి. అయితే 'లలితా! రేపు ఇవన్నీ చెప్పతారుగా తల్లీ. మీరుచేసే పనులు సరిగా తెలియక మొదట ఎన్నో అపోహలు పడ్డాము. రేపు మాకోడలిని కూడా తీసుకు వస్తాను'.

ఆదినము ఏకాదశి. లలిత అత్తగార్కి పూజాద్రవ్యములను అందించటములో నిమగ్నురాలైనది. వెంకమ్మగారు 'లలితా అప్పుడే బంటిగంట అయినది. మూడుగంటలకు మీటింగుకి వెళ్లాలినిపు, కనుక భోంచేసి, కొంచెము సేపు విశ్రాంతి తీసుకో తల్లీ. నావక్కదానికేగాక వెయ్యిమంది స్త్రీలకు సేవ చేసేదానవు' అన్నది. అత్తగారి ప్రేమ పూరితమైన మాటలకు లలిత పరమానందభరితురాలైనది. తనలో తాను యీవిధముగా తలచినది. 'మానవ ప్రయత్నమునకు ప్రపంచములో ఏదీ అడ్డులేదు'.

వాసంత భార్యలు

మా వ్యాపారమును వృద్ధిచేయును

కావ్యరమ శోభనరమ

మద్రాస్ వాసంత వర్క్స్ లిమిటెడ్
65 నైడన్ హమ్మి రోడ్డు . . . . మదరాస్